

Redegørelse om opfølgning på redegørelse af 28. maj 2013 for forarbejderne til L199 om store solcelleanlæg

Klima-, Energi- og Bygningsministeriets departement har iværksat følgende som opfølgning på afholdelsen af samråd A tirsdag 28. maj om forløbet omkring ændringen af støtten til solceller i L 86 og L 199 og som opfølgning på redegørelsen af 28. maj om forarbejderne til L199 om store solcelleanlæg:

29. maj 2013

- Centrale embedsmænd i departementet og Energistyrelsen, der har arbejdet med solsagen i forløbet vedrørende L 86 og L 199, er blevet bedt om at gennemgå deres sagsakter, sendte og modtagne mails systematisk - journaliserede som ujournaliserede.
- På baggrund af gennemgang af mails, akter, mv. (journaliserede som ujournaliserede) fremkommer følgende forløb:
  - **Mandag 26. november** – Der holdes internt formøde med ministeren forud for dialogmøde med interessenter fra solbranche mv. om L 86, som afholdes samme dag.
  - **Tirsdag 27. november** – Sagsbehandler i DEP skriver til ENS (bestillingspostkassen) med cc til kontorchef Martin Hansen og bestiller en række sager, herunder følgende:

"Høringsnotatet til L 86

Første fire nedenstående problemstillinger har stor politisk bevågenhed og bør derfor indgå i høringsnotatet (også selvom problemet måske ikke kan løses med det samme). Nummer 5 har stor bevågenhed hos folk der har købt solcelleanlæg, og bør også med hvis muligt.

- 1) husstandsmøller - hvad er problemet, hvad kan foreslås/hvad er proces*
- 2) ELs forslag om 400 kW-dispensation for fælles anlæg og hvilken løsning er kan foreslås indarbejdet frem mod 2. behandling*
- 3) Risiko for eksplosiv udbygning med store kommercielle bar-marksværker der omgår lofterne. Evt - hvordan kan det undgås (fx årlig grænse for støtte til denne type værker el.lign)*
- 4) Evalueringsønsker - hyppigere/tidligere end 2015/500 kW. (Her nævne at der ligesom med Energiaftalen kan laves årlig status.)*
- 5) Definition af "bindende" aftale*

Frist: med høringsnotatet i morgen onsdag, kl 12"

[...]

"Hvordan kan vi sikre os mod eksplosiv udbygning af store, kommercielle barmarksværker der vil omgå reglerne:

Ønskes: løsningsforslag fra ENS, fx årligt loft for hvor mange MW kommercielle anlæg der overhovedet kan få støtte el. lign.

Frist: torsdag den 29. november"

Som det også fremgår af redegørelsen af 28. maj, indeholder høringsnotatet til L 86, som forelægges og godkendes den efterfølgende dag 28. november følgende i afsnit 5 "Loftet på 400 kW":

"Dansk Solcelleforening kalder begrænsningen på 400 kW for vilkårlig og ulogisk for boligforeninger, der skulle ønske at etablere et større anlæg. De anbefaler, at der udarbejdes en bekendtgørelse, der fastsætter en række faste kriterier, hvorpå Energinet.dk kan godkende fælles anlæg og andre anlæg større end 400 kW, der har til formål at dække et egetforbrug. Det foreslås endvidere, at den øvre grænse for tagplacerede anlæg fjernes.

BL – Danmarks Almene Boliger anbefaler desuden en grænse på 4 kW pr. husstand i boligforeningen i stedet for grænsen på 400 kW.

Det Økologiske Råd, WWF, Greenpeace og Danmarks Naturfredningsforening mener, det er godt, at store anlæg over 400 kW får en lavere sats, da solcelleanlæg hovedsageligt bør etableres på hustage og ikke på markarealer.

Energistyrelsens bemærkninger:

Grænsen på 400 kW er møntet på at begrænse udbygningen med meget store industrielle solcelleanlæg, der udelukkende leverer til nettet.

Det er hensigten, at der skal fastsættes en nærmere afgrænsning af, hvad der omfattes af kategorien fællesejede anlæg. Klima-, energi- og bygningsministeren vil vende tilbage herom under udvalgsbehandlingen."

Samme dag 27. november får og godkender ministeren materiale til møde med regeringsordførerne, som skal holdes 29. november. Af møde materialet, som er produceret af DEP, fremgår under punktet eventuelt:

"Sol

Ministeren kan orientere ordførerne om, at han også forventer at bruge forligskredsmødet 11. december på at følge op på evt. udeståender fra 1. behandlingen af lovforslaget om sol, herunder fx:

- *EL's ønske om dispensation fra loft på 400 kW*
  - *Håndteringen af husstandsvindmøller (ministeren mødes med Venstre herom fredag 30. november)*
  - *Håndtering af mulig omgåelse af reglen om loft på 400 kW, da megaaanlæg skal forhindres*
  - *Håndtering af bekymringer fra de almene boligselskaber, jf. BL's kritiske hørings svar."*
- **Onsdag 28. november** – Der kommenteres på udkast til ministerens materiale til 1. behandlingen af L 86 i en mailkorrespondance mellem

sagsbehandleren i DEP og sagsbehandleren i ENS med cc til bl.a. vicedirektør i ENS Nicolai Zarganis, kontorchef i ENS Flemming G. Nielsen, kontorchef i DEP Martin Hansen og afdelingschef Anne Højer Simonsen (AHS). Her svarer AHS følgende til ENS kl. 9.24:

"det ser fint ud. I beredskabet og evt i ministerens tale synes jeg følg. med fordel kan reflekteres, i forventning om at det er en del af høringsnotatet:

- [...]

- Vi må have noget ind om værn mod meget store anlæg, hvis der sættes mange 400 kW anlæg op på bar mark – FGN nævnte det som en klar udfordring på møde hos ministeren forleden"

Samme dag får ministeren materialet til 1. behandlingen af L 86, som foregår dagen efter. I materialet, som ikke forelægges for AHS på vej til ministeren, fremgår det af cover fra ENS – ud over afsnit om kommercielle anlæg, som er citeret i redegørelsen af 28. maj – også følgende:

"Løftet på 400 kW

Jf. cover og notat af 23. november 2012 med vurdering af loftet på 400 kW indstilles, at EL og flere høringsparter imødekommes ved, at loftet på 400 kW fjernes for så vidt angår fællesanlæg, som i stedet begrænses gennem ministerens afgrænsning af, hvad der anses for fællesanlæg. Denne afgrænsning kan eksempelvis følge anbefalingen fra BL – Danmarks Almene Boliger om 4 kW per deltagende husstand.

Det indstilles endvidere, at grænsen indtil videre opretholdes for andre anlæg, og at udbygningen med store kommercielle anlæg følges nøje. En sådan tilpasning rykker ikke ved den samlede økonomiske virkning af forslaget."

- **Mandag 3. december** – ENS fremsender til sagsbehandler i DEP en oversigt over status på solsager, som indeholder en liste over 12 udestående bestillinger fra DEP til ENS vedr. sol. Af listen fremgår bl.a. bestilling af 27. november med frist 29. november med titel "Spm. vedr. L 86 (sol), fællesanlæg og udbygning af barmarsværker".
- **Onsdag 5. december** - Notatet, der modtages fra ENS 23. november, sendes til interministeriel clearing hos relevant sagsbehandler og kontorchef i Finansministeriet og Skatteministeriet onsdag 5. december. Der er ikke fundet skriftlige tilbagemeldinger, men det er noteret på forelæggelserne af 7. og 9. december, jf. nedenfor, at notatet er clearet med FM og SKM.
- **Fredag 7. og søndag 9. december** - Ved eftersyn i forbindelse med oversendelsen til KEB 28. maj af forelæggelsen af søndag 9. december 2012, hvori notat om "Vurdering af loftet for forhøjet støtte til solcelleanlæg på 400 kW" (oversendt fra ENS 23. november) indgår, opdages det, at sagen er en revideret genforlæggelse af en sag, der forelægges for ministeren første gang fredag 7. december. Dette fremgår af første

side på sagen af 9. december, og den tidligere version af sagen findes frem i sagssystemet. Begge sager oversendes til KEB 28. maj. For så vidt angår notatet samt sagens beskrivelse af problemstillingen er der ikke ændret i sagen fra forelæggelsen 7. december til 9. december.

- **Tirsdag 11. december** – Samme notat ”Vurdering af loftet for forhøjet støtte til solcelleanlæg på 400 kW” indgår endvidere også som bilag i ministerens 90 sider lange mødemateriale til energiforligskredsmødet 11. december.

Af den kommenterede dagsorden til ministeren fremgår også følgende afsnit:

”Anlægstyper og de 500 MW:

- *Pernille Rosenkrantz-Theill har udtrykt bekymring for, at landbrug mv. får bygget store anlæg hurtigt i 2013, og at man dermed rammer 500 MW loftet, før boligforeninger har haft mulighed for at komme i gang.*
- *ministeren kan understrege, at store anlæg ved landbrug og gartneri mv. ikke er fællesanlæg, men produktionsanlæg.*
- *ministeren kan oplyse, at han har betækningsbidrag på vej om, at man følger udviklingen, og hvis halvdelen af de 500 MW er én bestemt type (fx produktionsanlæg, fællesanlæg osv.), så vil forligskredsen tage spørgsmålet op til drøftelse.”*

Ministeren betinget godkender mødesagen og noterer på sagen:

”Dagsorden OK, men lad os forkorte første punkt markant [Præsentation af koncept for opfølgning på billiggørelser i Energinet.dk] og så tror jeg allerede en del af materialet er forældet ift sol og husstandsmøller, så det har jeg ikke forholdt mig til.”

Endvidere er der fra forligskredsmødet tirsdag 11. december dukket følgende op i egne noter fra en af de deltagende embedsmænd:

”Ordførermøde: Solceller. Min.: 6 forskellige lovgivninger i 3 ministerier. Nettoaftr. i andels- og ejerboliger. Ikke almene boliger. Skrive til KEB. Sideaktivitetsbekendtgørelse. Boligfor. ikke hjemmel til at opkræve andet end vand og varmeudgifter. Kan først ordne efter jul. Kan ikke love – afvist Skat. EL rejst spm. om loft 400 kW. Kræver ÆF. PRT: Anlæg i Ringkjøbing til boliger. Skal have ledning. Min.: Kan komme store prod. anlæg. Signal om at kigge på det, hvis stor udbygning. 250 MW for en kategori.”

Det fremgår således, at ministeren på forligskredsmødet 11. december nævner spørgsmålet om store produktionsanlæg og giver signal om at kigge på det, hvis der kommer stor udbygning.

- Alle dokumenter, som er udsendt til energiforligskredsen og energiordførerne i perioden 1. november til 24. februar er gennemgået. Der er ikke fundet information i de udsendte notater om mulige problemer med evt. omgøelse

af 400 kW loftet, før forligskredsen orienteres pr. mail 24. februar 2013 om problemstillingen med mailtekst fra ministeren samt notat med bud på løsning, jf. også redegørelsen af 28. maj 2013.

- Som konsekvens af at 9. december forelæggelsen var en genforelæggelse af en sag første gang forelagt 7. december, er alle forelæggelser, der er nævnt i redegørelsen, blevet undersøgt i forhold til, om datoerne nævnt i redegørelsen, for hvornår ministeren hhv. ser, godkender eller returnerer en sag, er korrekte. Herunder også om, der er tidligere versioner af materialet, som er tilgået ministeren, men hvor det ikke er nævnt i redegørelsen. Der er ikke fundet andre tilfælde af forskellige versioner, som har tilgået ministeren på et andet tidspunkt end det nævnte i redegørelsen. Hertil er det fundet, at før den 17. december, er alle godkendelsesdatoer gengivet korrekt i alle versioner af forelæggelsen (på nær den ovenfor omtalte forelæggelse d. 9. december). Efter d. 17. december findes følgende 4 diskrepanser:
  - Ifølge redegørelsen s. 12 fremgår det, at ministeren godkender svar til Brancheforeningen for husstandsvindmøller d. 19. december. Ministeren godkender svaret d. 18. december, ministersekretariatet godkender på vegne af ministeren i det elektroniske sagsystem d. 19. december.
  - Ifølge redegørelsens s. 12 fremgår det, at ministeren godkender svar til Dansk Vindmølleforening d. 20. december. Ministeren godkender først svaret d. 21. december.
  - Ifølge redegørelsen s. 13. fremgår det, at ministeren godkender svar til Dansk Byggeri d. 20. december. Ministeren godkender svaret d. 19. december, ministersekretariatet godkender på vegne af ministeren i det elektroniske sagsystem d. 20. december
  - Ifølge redegørelsen s. 17 står der under både d. 22. og 23. februar, at ministeren godkender et revideret materiale. Der er her tale om den samme sag, som ministeren godkender om aftenen d. 22. februar, og ministersekretariatet godkender på vegne af ministeren i i det elektroniske sagsystem d 23. februar.

Fremadrettet i Klima-, Energi- og Bygningsministeriet

Ministeren har bedt departementschefen iværksætte følgende tiltag:

- Der indføres styrkede kontrolprocedurer med henblik på at undgå manglende opfølgning.
- Der indføres styrkede procedurer for ministerforelæggelser.
- Det indskærpes, at alle medarbejdere og chefer skal være mere opmærksomme på konkrete oplysninger.
- Det indføres som fast praksis, at der altid er en til stede ved møder med energiforligskredsen og med regeringsordførerne, som tager referat.